

Godišnje izvješće 2007.

Ulica Mile Budaka 106 A, 88000 Mostar
Bosna i Hercegovina
Tel.: +387 36 33 57 00
Fax: +387 36 33 57 77
E-mail: ephzhb@ephzhb.ba
www.ephzhb.ba

SADRŽAJ

Uvod	7
Uposlenici	9
Pravni status i organizacijski ustroj Društva	11
Dioničarstvo i trgovanje na Burzi	11
Udjeli u povezanim pravnim osobama	11
Finansijski pokazatelji	12
Bilanca uspjeha	12
Bilanca stanja	12
PROIZVODNJA	
UVOD	15
HE RAMA	17
HE MOSTAR	17
HE PEĆ MLINI	18
CHE ČAPLJINA	18
HE JAJCE I	21
HE JAJCE II	21
HE Mostarsko blato u izgradnji	22
Razvojni projekti	29
DISTRIBUCIJA	
Distribucijski kapaciteti	35
OPSKBA	
Uvod	41
Rezultati rada i provedene aktivnosti u 2007. godini	42
Karta EES-a u BiH	44

Uprava Društva

Nadzorni odbor
Društva

UVOD

Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosna d.d. Mostar, javno poduzeće za proizvodnju, distribuciju i opskrbu električnom energijom, jedno je od tri elektroenergetska poduzeća u Bosni i Hercegovini. Utemeljeno je 28. kolovoza 1992. godine i od tada djeluje u 36. općina Federacije Bosne i Hercegovine.

Od 28. travnja 2004. godine posluje kao dioničko društvo, a temeljni se kapital poduzeća sastoji od 10% dioničkoga i državnoga kapitala od 90%.

EP HZ Herceg Bosne električnu energiju proizvodi u šest hidroelektrana instalirane snage 792 MW, i to u: HE Rama, CHE Čapljina, HE Mostar, HE Jajce I i Jajce II i HE Peć Mlini, koje su u 2007. godini proizvele 1124,07 GWh.

Poduzeće raspolaže s 10.848 kilometra distributivne zračne i podzemne mreže, naponske razine 10, 20 i 0,4 kV, te 283,7 kilometra 35 kV mreže.

EP HZ Herceg Bosne na dan 31. prosinca 2007. opskrbljuje 181.853 aktivnih potrošača električne energije, uključujući Aluminij d.d. Mostar kao najvećega potrošača električne energije na prostoru Bosne i Hercegovine.

Do 31. prosinca 2007. godine u EP HZ HB d.d. Mostar bilo je uposleno 1615 radnika.

Prošlu godinu EP HZ Herceg Bosne ostvarila je gubitak u poslovanju od 59.271.093 KM. Razlozi ovakva poslovanja odluke su FERK-a o tarifnim stavovima kojima su cijene električne energije povećane u manjem postotku, nego što je bio zahtjev u tarifnom postupku, kao i činjenica da su sve hidroelektrane ostvarile manju proizvodnju u odnosu na plan zbog nepovoljne hidrologije.

Polazeći od zakonske obveze pouzdane i sigurne opskrbe potrošača kvalitetnom električnom energijom, temeljem raspoloživih povijesnih i recentnih istraživanja koja upućuju na bitan potencijal u obnovljivim izvorima i ugljena, urađena je Integralna studija razvoja 2006. – 2010. godina EP HZ Herceg Bosne s projekcijom do 2020. godine čija je kompletna strategija ušla u studiju strategije razvoja BiH.

Uvod

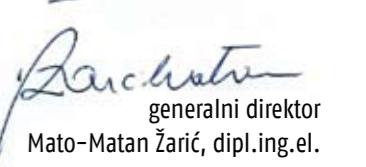

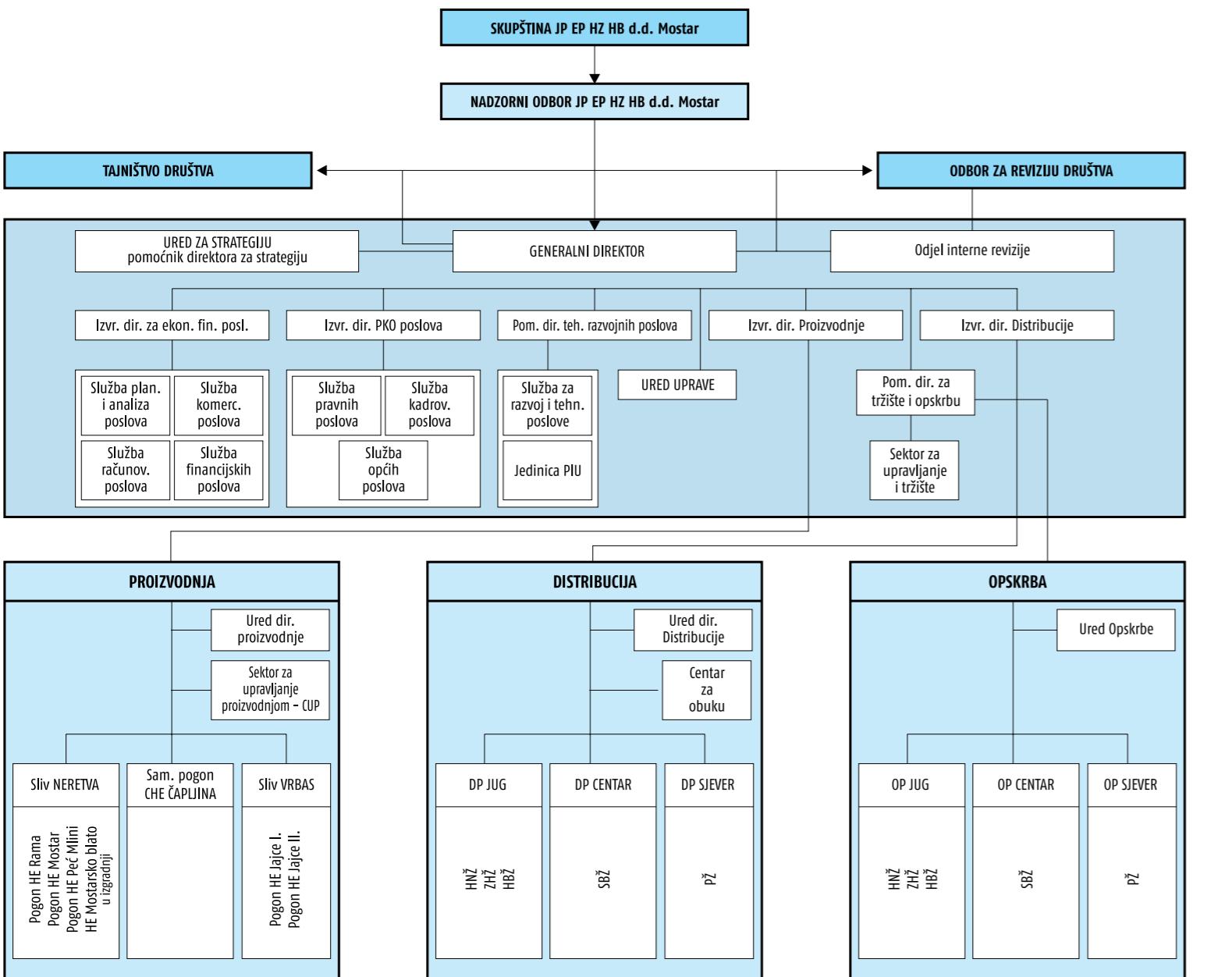
Kako bi dugoročno riješili problem uravnoteženja proizvodnje i naraštajuće potražnje električne energije time i potrebu uvoza električne energije u tijeku je izgradnja HE Mostarsko blato, a očekuje se skri početak izgradnje HE „Vrilo“ i malih hidroelektrana u Hercegbosanskoj županiji na slivu Cetine, četiri male hidroelektrane na slivu Trebižat, dvije male hidroelektrane na slivu Lištica, te 3 objekta na slivu rijeke Vrbas: Ugar, Vrletna kosa i Han skela.

Posebna pozornost u ovoj godini dana je projektima korištenja vjetroenergije intenzivnim razgovorima s Europskom bankom za obnovu i razvoj i s lokalnom zajednicom za skrašnju realizaciju Projekta vjetroparkova: Borova glava, Mesihovina i Velika Vlajna, instaliranih kapaciteta od 128 MWh i godišnje proizvodnje od 366 GWh.

Završili smo potrebna doistraživanja i sačinili Elaborat o klasifikaciji, kategorizaciji i proračunu rezervi ugljena ležišta Kongora za buduću TE Kongora koja bi proizvodila 3000 GWh godišnje.

U cilju prilagođavanja poslovanja novim izazovima koji se nameću otvaranjem tržišta električne energije izrađena je Studija optimalnoga vođenja proizvodnje hidroelektrana EP HZ Herceg Bosne kojom je postavljena kompletna koncepcija planiranja i vođenja proizvodnje.

generalni direktor
Mato-Matan Žarić, dipl.ing.el.

GODIŠNJE IZVIJEĆE 07

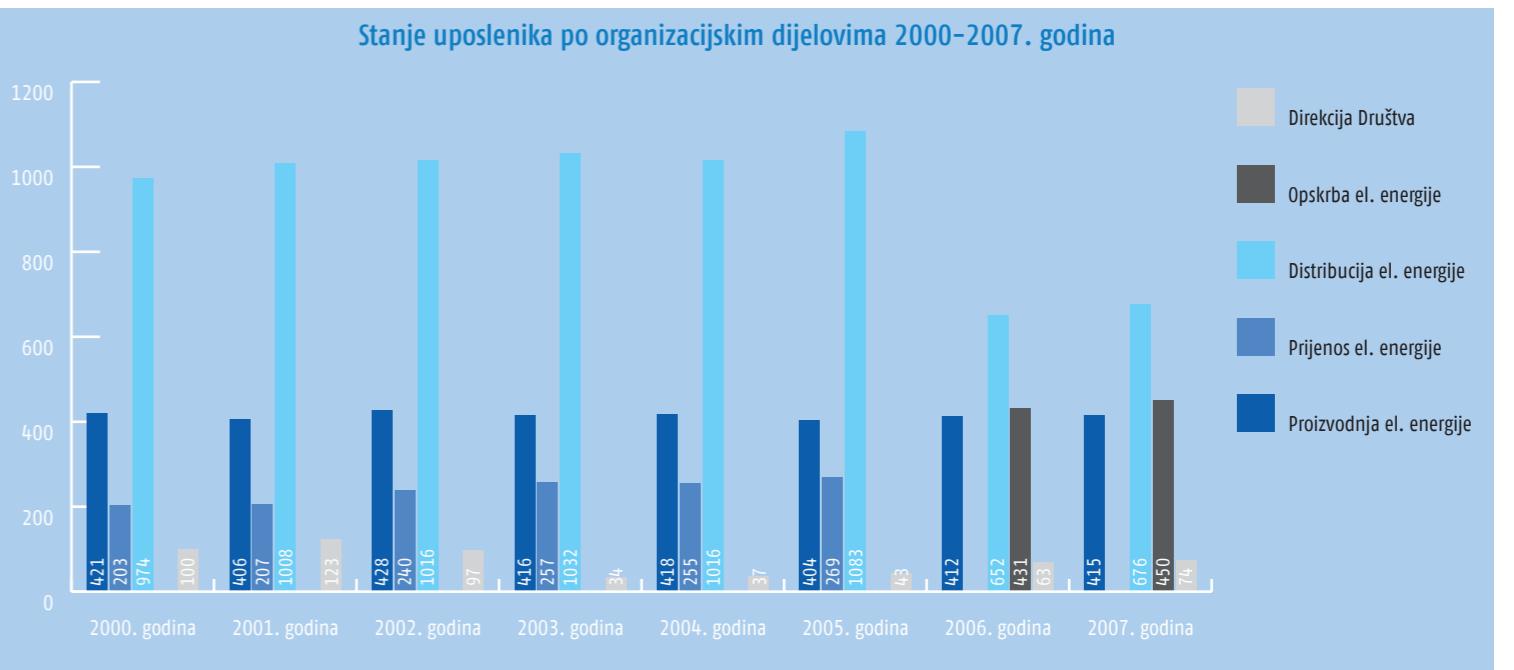
UPOSLENICI

Na dan 31.12.2007. godine u JP „Elektroprivreda HZ Herceg-Bosne“ d.d. Mostar bilo je uposleno 1615 radnika što je u odnosu na stanje krajem 2006. godine više za 3,7% ili 57 radnika.

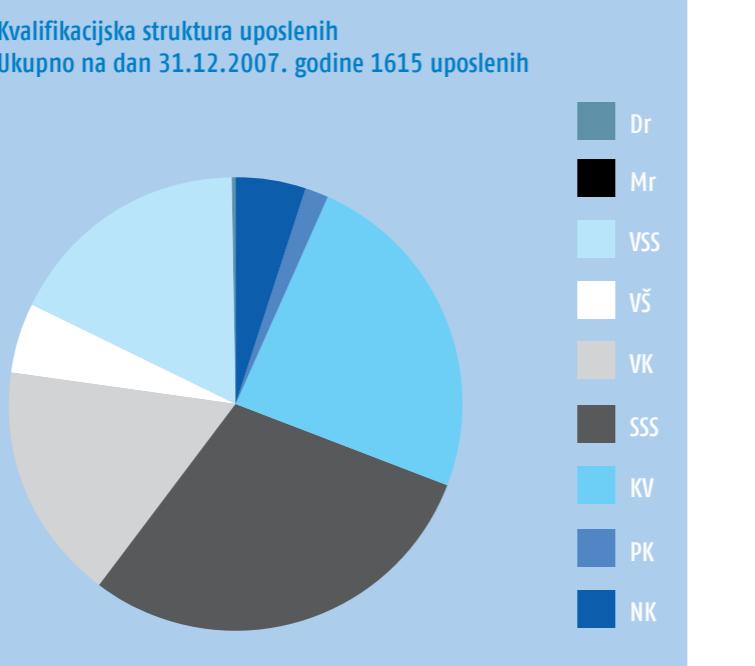
Uspoređujući kvalifikacijsku strukturu uposlenih krajem 2007. godine i krajem 2006. godine vidljivo je povećanje broja visoko stručnih kadrova (VSS,VŠS) što će zasigurno pozitivno utjecati na uspješno izvršavanje postavljenih zadataka.

Društvo je tijekom 2007. godine nastavilo s praksom upućivanja radnika na seminare, tečajeve i druge oblike stručnoga obrazovanja i usavršavanja te provodilo prijam određenog broja pripravnika i stipendiranje studenata deficitarnih zanimanja.

JP»Elektroprivreda HZ Herceg-Bosne d.d. Mostar ima povoljnu dobnu strukturu zaposlenih. Oko 38% zaposlenika je mlađe od 40 godina, što omogućuje relativno laku prilagodbu na nove uvjete rada i poslovanja.

Uvod

Stupanj stručnosti	Proizvodnja el.energije		Distribucija el.energije		Opskrba el.energijom		Direkcija Društva		UKUPNO		Indeks 11/10	Struktura u %
	31.12. 2006.	31.12. 2007.	31.12. 2006.	31.12. 2007.	31.12. 2006.	31.12. 2007.	31.12. 2006.	31.12. 2007.	31.12. 2006.	31.12. 2007.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
NK	46	42	31	33	5	5	2	2	84	82	97,6	5
PK	2	2	18	19	6	5	0	0	26	26	100,0	2
KV	80	73	160	182	140	134	1	1	381	390	102,4	24
SSS	117	113	164	162	173	189	12	13	466	477	102,4	30
VK	76	82	173	152	41	39	0	0	290	273	94,1	17
VŠ	19	21	38	40	17	18	2	2	76	81	106,6	5
VSS	70	80	68	88	48	59	45	55	231	282	122,1	17
Mr	1	1	0	0	1	1	1	1	3	3	100,0	0
Dr	1	1	0	0	0	0	0	0	1	1	100,0	0
Ukupno	412	415	652	676	431	450	63	74	1558	1615	103,7	100

PRAVNI STATUS I ORGANIZACIJSKI USTROJ DRUŠTVA

Javno poduzeće «Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne» dioničko društvo, sa sjedištem u Mostaru, Mile Budaka 106 A (u daljem tekstu: Društvo) ima pravni kontinuitet od 17.11.1992. godine kada je u sudski registar Višeg suda u Mostaru u registrarskom ulošku br. 1-3177 upisano Javno poduzeće «Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne» s.p.o. Mostar, koje je u srpnju 1996. godine preoblikovano u društvo s ograničenom odgovornošću, s imenom tvrtke: Javno poduzeće »Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne« d.o.o. Mostar.

Na temelju pravomoćnog Rješenja o odobrenju upisa izvršene privatizacije u sudski registar Agencije za privatizaciju u Federaciji BiH broj: 03-19-185/04 od 15.1.2004. godine izvršena je privatizacija 10% državnog kapitala Društva.

Sukladno odredbama predmetnog rješenja Agencije za privatizaciju u Federaciji BiH i odredbama članka 76. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o gospodarskim društvima («Službene novine F BiH», broj 29/03), održana je prva Skupština dioničkog Društva Javnog poduzeća «Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg Bosne» d.d. Mostar, 8.3.2004. godine.

DIONIČARSTVO I TRGOVANJE NA BURZI

Na temelju Rješenja Agencije za privatizaciju u Federaciji BiH o odobravanju Programa privatizacije i Početne bilance poduzeća, u 2002. godini je proveden Javni upis dionica u drugi krug, te prodano 10% ukupnoga kapitala Društva u iznosu od 73.616.600 KM.

Najveći udio kod rezidenata-pravnih osoba ima Vlada Federacije BiH sa 6.626.306 dionica ili s 90%, a ostatak od 10% ili 735.354 dionice je u vlasništvu investicijskih fondova, pravnih i fizičkih osoba rezidenata i nerezidenata.

Dana 15.9.2004. godine JP Elektroprivreda HZ Herceg Bosne d.d. Mostar je uvrštena na SASE – Sarajevsku burzu vrijednosnih papira, pod simbolom emitenta JPEMR, a početna vrijednost dionice je iznosila 50 KM. Za

dvije i pol godine vrijednost dionice JPEMR-a je povećana za više od 3 puta pa je tečaj na dan 31.12.2006. godine iznosio 155 KM. Početkom 2007. godine vrijednost dionice je iznosila 154,1 KM i JPEMR je uvršten na MFTS raspored trgovanja. To je kontinuirani način trgovanja i karakterističan je za dionice koje posjeduju određenu razinu likvidnosti, učestalosti i intenziteta trgovanja na burzi.

JPEMR je ušao u sastav SAX-10, tj. u red 10 emitentata s najvećom vrijednošću tržišne kapitalizacije. Početkom mjeseca srpnja 2007. godine objavljena je 3. redovna revizija burzanskog indeksa SAX-10 nakon koje je JPEMR bio na trećem mjestu emitentata s udjelom od 14,34%. Krajem mjeseca lipnja 2007. godine vrijednost dionice bilježi znatan rast i dostiže iznos od 235 KM, da bi krajem godine bila opet u padu i zabilježila tržišnu vrijednost krajem prosinca od 177,38 KM.

UDJELI U POVEZANIM PRAVNIM OSOBAMA

JP „Elektroprivreda HZ Herceg Bosne“ d.d. Mostar posjeduje udjel u temeljnog kapitalu Poduzeća „Konstruktor-Neretva“ d.o.o. Čapljina u visini od 859.665 KM. Tijekom 2006. godine u ovom poduzeću je došlo do povećanja temeljnog kapitala ulaganjem od strane člana Konstruktor- inženjeringu d.d. Split, što je rezultiralo smanjenjem udjela našeg Društva na 14,00%. U razdoblju I-XII 2007. godine poduzeće „Konstruktor-Neretva“ d.o.o. Čapljina pozitivno je poslovalo i ostvarilo bruto dobit u iznosu od 53.937 KM.

Elektrokontrol HZ Herceg Bosne Čapljina u čijem temeljnog kapitalu od 432.500,00 KM „JP Elektroprivreda HZ Herceg Bosne“d.d. Mostar ima udjel u iznosu od 247.139 KM ili 57,14%, u izvještajnom razdoblju je ostvario bruto dobit u iznosu od 114.842 KM.

FINANCIJSKI POKAZATELJI

JP "Elektroprivreda HZ Herceg Bosne" d.d. Mostar je za I-XII mjeseci 2007. godine nerentabilno poslovalo i ostvarilo gubitak u iznosu od 59.271.093 KM.

Moramo naglasiti sljedeću činjenicu da je pored izuzetnih nastojanja svih struktura Društva za ostvarenjem što boljeg finansijskog rezultata, on teško bio ostvariv i ovakav za nas nepovoljan slijed događaja je bio i očekivan.

Razlog ovomu prvenstveno leži u tarifnim stavovima.

Nakon provedenog tarifnog postupka Regulatorna komisija za električnu energiju – FERK nije odobrila potreban prihod u zahtijevanom iznosu pa su odobrene cijene električne energije za tarifne kupce povećane u manjem postotku od traženog.

Do 27. travnja 2007. godine na snazi su bili tarifni stavovi iz prethodne godine, a od 1. svibnja 2007. godine na snagu su po odluci FERK-a stupili novi tarifni stavovi, ali s manjim postotkom povećanja od zahtijevanog.

Na temelju donesenih odluka i rješenja od strane FERK-a, našem Društvu nije priznato troškova i rashoda u ukupnom iznosu od 48,9 mil. KM koji su imali bitan utjecaj na potreban prihod od regulirane djelatnosti.

Također negativni efekti poslovanja su dijelom proizšli zbog ostvarene manje proizvodnje električne energije u ovoj godine nego što je očekivana, iz razloga nepovoljne hidrologije tijekom svih mjeseci 2007. godine.

Na temelju navedenog, Društvo je u ovom izvještajnom razdoblju bilo suočeno s problemom nelikvidnosti koju je moralo rješavati putem kratkoročnih kredita.

BILANCA USPJEHA

Ukupan prihod u razdoblju siječanj–prosinac 2007. ostvaren je u iznosu od 345.499.374 KM što je za 14% manje od plana i 7% manje od ostvarenja za isto razdoblje prethodne godine.

Poslovni prihodi (prihodi od prodaje električne energije i prihodi od usluga) ostvareni su u iznosu od 334.649.501 KM i u odnosu na plan manji su za 3%. U strukturi prihoda od prodaje električne energije najveće učešće imaju prihodi od prodaje električne energije tarifnim kupcima na distributivnim naponskim razinama (50,5%), prihodi tarifnih kupaca na 110 KV i više – Aluminij d.d. Mostar i Željeznice Federacije BiH (34,1%) i prihodi od međunarodne trgovine – izvoz električne energije i prodaja tercijarne rezervne snage (15,4%).

Prihodi od financiranja (kamate i tečajne razlike) u 2007. godini ostvareni su u iznosu od 3.226.724 KM, što je za 2,58 puta više od plana. Razlog ovome povećanju je naplata od Elektrobosne –N Jajce po temelju rješenja o djelomičnom namirenju na ime kamata obračunatih na glavni dug u iznosu od 1.572.700 KM.

U ostalim prihodima (7.623.149 KM) iznos od 3.721.168 KM se odnosi na naplatu otpisanih nenaplaćenih potraživanja iz ranijih godina.

Ukupni rashodi Društva u razdoblju siječanj–prosinac 2007. godine su dostigli iznos od 404.770.467 KM što je za 1% više od plana za 2007. godinu i 10% više od ostvarenja za isto razdoblje prethodne godine.

Poslovni rashodi iznosili su 381.730.104 KM, rashodi financiranja (kamate i negativne tečajne razlike) 1.842.351 KM, a ostali rashodi 21.198.012 KM.

BILANCA STANJA

U prikazanoj bilanci stanja na dan 31.12.2007. godine vrijednost poslovne aktive Društva je 1.152.140.047 KM što je ispod stanja poslovne aktive na dan 31.12.2006. godine za 2%.

Stalna sredstva povećana su za 3%, a tekuća sredstva smanjena za 25% što je najvećim dijelom odraz smanjenja novca i novčanih ekvivalenta za 40.693.503 KM i drugih kratkoročnih potraživanja za 6.753.475 KM. (potraživanja za PDV-ulazni porez).

Zbog iskazanog gubitka u 2007. godini, kapital Društva u odnosu na stanje 31.12.2006. godine smanjen je za 6%. Lošija tekuća likvidnost Društva u 2007. godini rezultirala je povećanjem dugoročnih (4%) i kratkoročnih finansijskih obveza (64%) u odnosu na stanje obveza u 2006. godini.

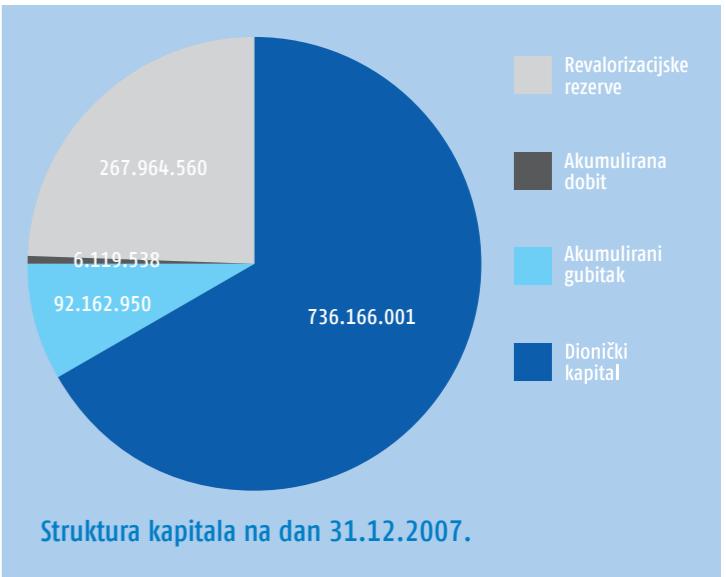
Društvo je u ovom izvještajnom razdoblju bilo suočeno s problemom nelikvidnosti, koju je moralo rješavati uzimanjem kratkoročnih kredita.

Vertikalna (strukturalna) analiza aktive pokazuje udio stalnih sredstava s 88%, a tekućih s 12%.

U strukturi pasive kapital sudjeluje s 80%, dugoročne obveze s 12% i tekuće obveze s 8%.

U strukturi dugoročnih obveza odgođeni prihodi čine 53%, a dugoročni krediti 47%.

U strukturi kapitala temeljni dionički kapital iznosi 736.166.001,00 KM, revalorizacijske rezerve 267.964.560 KM, akumulirana dobit 6.119.538 KM, i akumulirani gubitak od 92.162.950 KM.

PROIZVODNJA

UVOD

Proizvodnja električne energije dio je JP „Elektroprivreda HZ Herceg Bosne“ d.d. Mostar u kojem se obavlja temeljna djelatnost, proizvodnja električne energije i pružaju se pomoćne i sistemske usluge. Ukupna instalirana snaga šest hidroelektrana kojima upravlja ovo poduzeće (HE Rama, CHE Čapljina, HE Mostar, HE Peć Mlini, HE Jajce I i HE Jajce II) iznosi 792 MW. U posljednjem kvartalu 2009. godine očekuje se puštanje u pogon HE Mostarsko blato (2x30 MW) s planiranoj godišnjoj proizvodnjom od 1.67 GWh. Sve su hidroelektrane na visokoj pogonskoj razini spremnosti, a sve su uključene u sustav daljinskog nadzora i vođenja iz Glavnoga dispečerskog centra EPHZHB u Mostaru. U tijeku su aktivnosti na projektima proizvodnje električne energije iz obnovljivih izvora što bi u budućnosti trebalo osigurati dodatne MW za potrebe EPHZHB.

HE RAMA

Hidroelektrana Rama najveće je postrojenje u sustavu hidroelektrana na Neretvi. Smještena je u Hercegovačko-neretvanskoj županiji. Strojarnica se nalazi na cesti Jablanica-Rama, a brana i akumulacija smještene su u neposrednoj blizini grada Prozor- Rama. Puštena je u pogon 1968. godine.

OSNOVNI PODACI		Broj agregata	2	
Instalirana snaga		160	MW	
Tip hidroelektrane		Derivacijsko-akumulacijska		
GENERATORI		Tip	Trofazni sinkroni	S-4758-16
Proizvodač		Končar		
Godina stavljanja u pogon		1968		
Prividna snaga		90	MVA	
TURBINE		Tip	Francis	
Proizvodač		Litostroj		
Instalirana snaga		80	MW	
BRANA I AKUMULACIJA		Gradevinska visina brane	103	m
Geodetska visina (visina brane od temelja)		96	m	
Hidraulička visina		89	m	
Duljina u kruni brane		230	m	

Proizvodnja električne energije

HE MOSTAR

Hidroelektrana Mostar posljednje je postrojenje u nizu elektrana izgrađenih na rijeci Neretvi, a smješteno je 3,73 mi uzvodno od grada Mostara u Hercegovačko-neretvanskoj županiji. Puštena je u pogon 1987. godine, a nakon sanacije ratnih oštećenja ponovno je puštena u rad 1997. godine.

OSNOVNI PODACI		Broj agregata	3	
Instalirana snaga		72	MW	
Tip hidroelektrane		Pribransko-akumulacijska		
GENERATORI		Tip	Trofazni sinkroni	S-6546-40
Proizvodač		Končar		
Godina stavljanja u pogon		1987./1988.		
Prividna snaga		30	MVA	
TURBINE		Tip	Kaplan	K - 5
Proizvodač		Litostroj		
Instalirana snaga		23,6	MW	
BRANA I AKUMULACIJA		Gradevinska visina brane	44	m
Geodetska visina (visina brane od temelja)		28	m	
Duljina u kruni brane		255,6	m	
Kota krune brane		81	m.n.m	

HE PEĆ MLINI

Hidroelektrana Peć Mlini nalazi se u Zapadnohercegovačkoj županiji u općini Grude. Koristi vode rijeke Tihaljine na prirodnoj visinskoj razlici od 107 metara između Imotsko-grudskoga polja – Nuga i strojarnice u podnožju brda Petnik na lokaciji Peć Mlini. Puštena u pogon 2004. godine.

OSNOVNI PODACI	Broj agregata	2		
	Instalirana snaga	15	MW	
	Tip hidroelektrane	Derivacijsko-protočna		
GENERATORI	Tip	Trofazni sinkroni		
	Proizvodač	Končar		
	Godina stavljanja u pogon	2004.		
TURBINE	Prividna snaga	18	MVA	
	Tip	Francis	K - 5	
	Proizvodač	Litostroj		
	Instalirana snaga	15,88	MW	

CHE ČAPLJINA

Crpna HE Čapljina nalazi se u Hercegovačko- neretvanskoj županiji na donjem toku rijeke Trebišnjice. Koristi vode vlastitoga sливног područja i vode rijeke Trebišnjice kroz Popovo polje. Puštena je u pogon 1979.god.

OSNOVNI PODACI	Broj agregata	2		
	Instalirana snaga	420	MW	
	Tip hidroelektrane	crpna		
GENERATORI	Tip	Trofazni sinkroni		
	Proizvodač	AEG		
	Godina stavljanja u pogon	1979.		
TURBINE	Prividna snaga	240	MVA	
	Tip	Francis		
	Proizvodač	Riva - Calconi		
	Instalirana snaga	210	MW	
BRANA I AKUMULACIJA	Maksimalna radna kota	231,5	m.n.m	
	Minimalna radna kota	224	m.n.m	
	Nominalni protok – turbinski rad	112	m ³ /sec	
	Nominalni protok – crpni rad	85	m ³ /sec	

HE JAJCE I

Hidroelektrana Jajce I nalazi se u Srednjobosanskoj županiji na lijevoj strani rijeke Vrbasa, na cesti Jajce–Banjaluka. Od grada Jajca udaljena je 7 km. Hidroelektrana koristi vodu prirodne akumulacije Velikoga plivskog jezera čija je nadmorska visina 428 m.n.m. Puštena je u pogon 1957. godine.

OSNOVNI PODACI		Broj agregata	2	
Instalirana snaga		60	MW	
Tip hidroelektrane				Derivacijsko–protočna
GENERATORI	TURBINE	Tip	Trofazni sinkroni	
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Proizvodač	Končar	
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Godina stavljanja u pogon	1957.	
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Prividna snaga	36	MVA
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Tip	Francis	
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Proizvodač	KMW	
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Instalirana snaga	30	MW
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Minimalna radna kota jezera	425,8	m.n.m
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Maksimalna radna kota jezera	427,1	m.n.m
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Duljina dovodnog tunela	5700	m
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Promjer dovodnog tunela	5,4	m

Proizvodnja električne energije

HE JAJCE II

Hidroelektrana Jajce II izgrađena je na rijeci Vrbas u Županiji srednjobosanskoj i nalazi se 17 km nizvodno od grada Jajca. Puštena je u pogon 1954. godine.

OSNOVNI PODACI		Broj agregata	3	
Instalirana snaga		30	MW	
Tip hidroelektrane				Derivacijsko–protočna
GENERATORI	TURBINE	Tip	Trofazni sinkroni	
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Proizvodač	Končar	
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Godina stavljanja u pogon	1954.	
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Prividna snaga	12,5	MVA
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Tip	Francis	
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Proizvodač	Voith + Litostroj	
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Instalirana snaga	10	MW
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Minimalna radna kota	326,5	m.n.m
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Maksimalna radna kota	328,5	m.n.m
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Duljina dovodnoga tunela	2880	m
BRANA I AKUMULACIJA	TURBINE	Promjer dovodnoga tunela	5,5	m

HE MOSTARSKO BLATO U IZGRADNJI

1. IZRADA I ISPORUKA GLAVNIH I IZVEDBENIH PROJEKATA ZA HE MOSTARSKO BLATO

Projektni tim Elektroprojekta izradio je većinu glavnih građevinskih projekata za objekte HE Mostarsko blato. U završnoj je fazi izrada glavnih projekata za donji bazen i odvodni kanal.

2. ELEKTROSTROJARSKA OPREMA

Ugrađen je zatvarač na ulaznoj građevini i difuzorska koljena za oba agregata. Završena su kućišta i nosači za generatore te pripremljeni za formiranje statora generatora. Ostala elektrostrojarska oprema za elektranu nalazi se u tvorničkoj fazi izrade.

3. IZGRADNJA ULAZNE GRAĐEVINE, DOVODNOG TUNELA, VODNE I ZASUNSKE KOMORE

Ulažna građevina je završena. Glavni je zatvarač ugrađen i očekuje se ugradnja ostale elektrostrojarske opreme. Iskop dovodnoga tunela je pri završetku.

4. IZGRADNJA TLAČNOG CJEVOVODA, STROJARNICE, DOVODNOGA BAZENA I ODVODNOGA KANALA

Završeni su iskopi na strojarnici i dijelu tlačnoga cjevovoda i otpočeli armirano-betonski radovi.

Na strojarnici su završeni radovi na ugradnji difuzorskih koljena.

Na tlačnom cjevovodu, zbog promijenjene geologije koja je utvrđena nakon iskopa, postoje određeni problemi koji se rješavaju u tijeku gradnje. Radi se na iskopu gornjeg koljena, a probijaju se pristupne ceste za ostale oslonce.

5. U 2007 IZVRŠENE SU SLJEDEĆE AKTIVNOSTI:

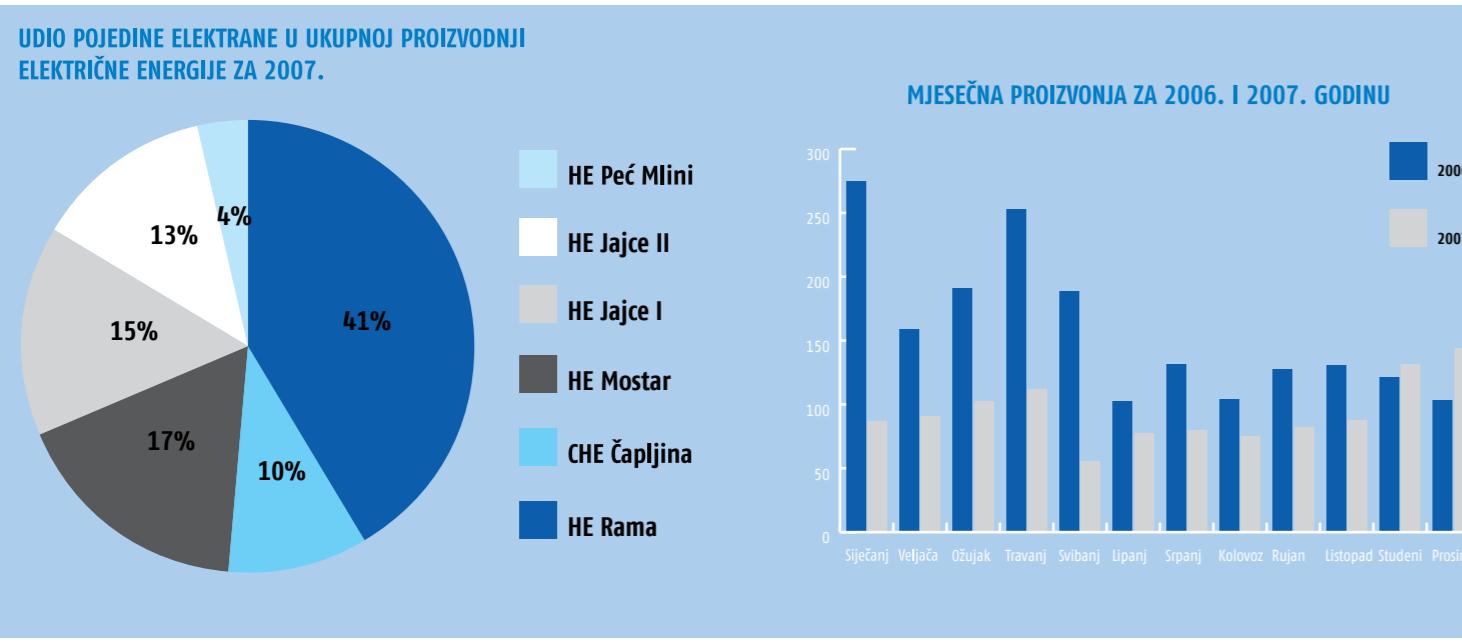
- Izdane su potrebne dozvole od Federalnoga ministarstva prostornoga uređenja za dovodni tunel, ulaznu građevinu, vodnu i zasunsku komoru, strojarnicu i tlačni cjevovod.
- Priprema i izrada potrebne dokumentacije za ishodište odobrenja za građenje donjega bazena, odvodnoga kanala i akumulacijskoga bazena.
- Izgradnja pristupnih cesta / završetak pristupne ceste prema strojarnici
- Izgradnja ulazne građevine – 80 %
- Izgradnja dovodnoga tunela

- Zemljani radovi – 90%
- Betonski radovi, tj. betoniranje tunelske obloge je otpočelo s nizvodne strane
- Izgradnja vodne komore – iskop
- Izgradnja zasunske komore – iskop
- Izgradnja strojarnice – završeni zemljani radovi, izgrađena temeljna ploča i počelo je betoniranje zidova
- Izgradnja tlačnoga cjevovoda – zemljani radovi

Osnovni tehnički podaci

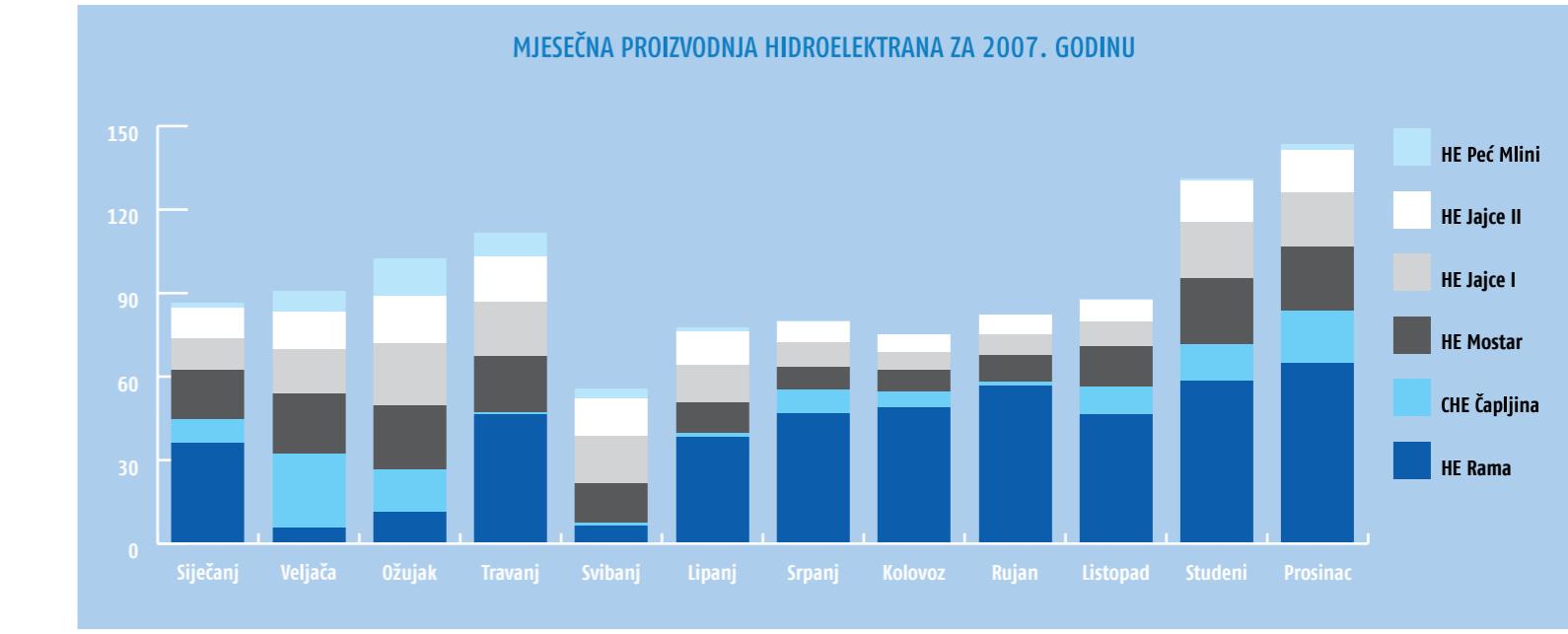
Tip elektrane	Derivacijska
Broj agregata	2
Tip turbine	Francis, okomita
Nazivni protok (m ³ /s)	2x18; max. 2x20
Max. bruto pad (m)	182
Bruto pad za normalnu radnu kotu 223,50 (m); donja voda 48,00	176,50
Bruto pad za min. radnu kotu 221,50 (m) i min. donju vodu 47,00	174,50
Bruto pad za max. radnu kotu 229,00 (m); donja voda 48,00; Q=18m ³ /s	181
Max. neto pad za max. radnu kotu 229,00 (m); donja voda 48,00; Q=7,2m ³ /s	180,55
Neto pad za normalnu radnu kotu 223,50 (m); donja voda 48,00; Q=18m ³ /s	172,70
Min. neto pad za min. radnu kotu 221,50 (m) i min. donju vodu 49,00	163,32
Nazivni broj okretaja (o/min)	500
Nazivna prividna snaga (MVA)	2x35,300
Nazivni napon generatora (V)	10 500 V± 5%
Nazivni faktor snage generatora	0,85
Nazivna snaga na pragu (MW)	2x29,880
Maksimalna i minimalna snaga (MW)	2x32,650 i 9,851
Prosječna godišnja proizvodnja (GWh)	167 GWh
Nazivna snaga blok transformatora (MVA); Prijenosni odnos (KV/KV); opseg i korak regulacije	35,3 10,5/115; ±2x2,5%
Vrsta regulacije	Uzdužna; U beznaponskom stanju

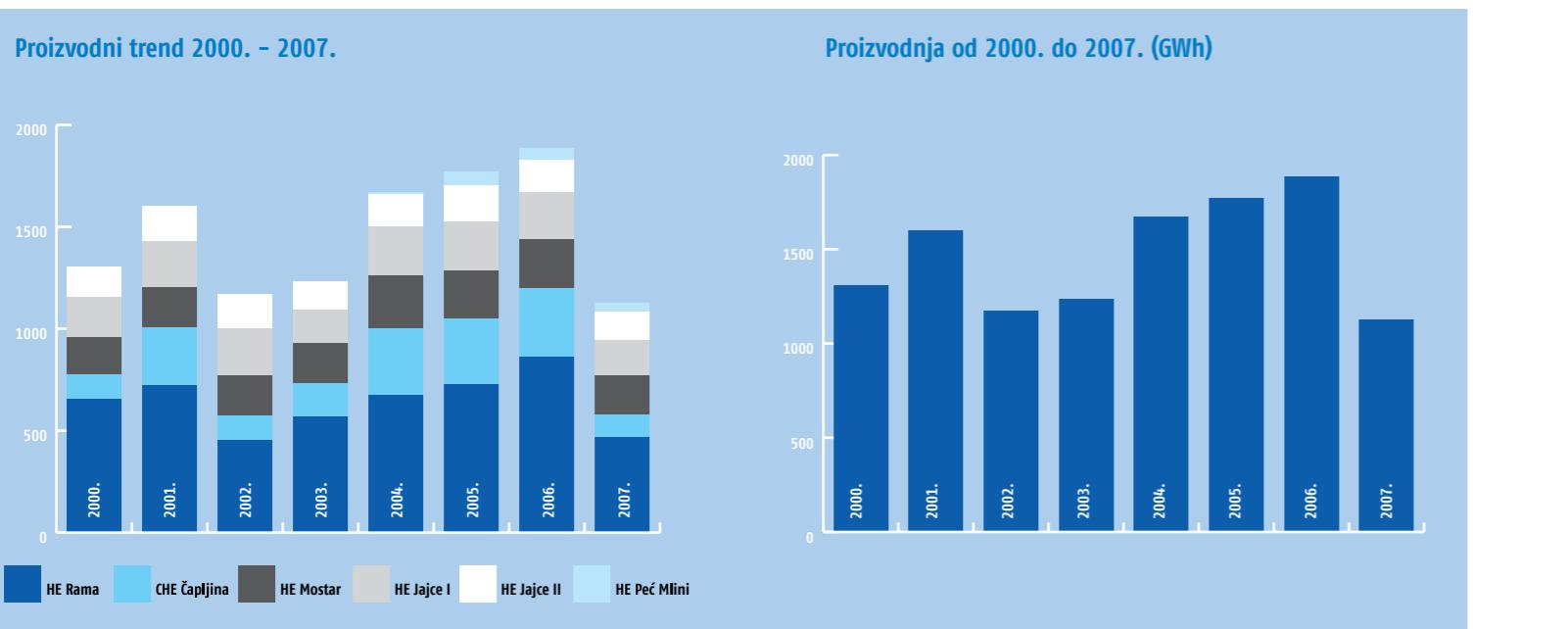

	2006.	2007.
HE Rama	864,64	467,03
CHE Čapljina	331,68	111,24
HE Mostar	242,47	193,33
HE Jajce I	229,07	170,90
HE Jajce II	161,70	141,79
HE Peć Mlini	55,22	39,79
UKUPNO	1884,79	1124,07

	2006.	2007.
Siječanj	274,41	86,54
Veljača	158,63	90,59
Ožujak	190,98	102,37
Travanj	252,48	111,67
Svibanj	188,51	55,56
Lipanj	102,61	77,68
Srpanj	131,48	79,91
Kolovoz	104,36	75,06
Rujan	127,17	82,23
Listopad	130,35	87,72
Studeni	120,96	131,14
Prosinac	102,86	143,60
UKUPNO	1884,79	1124,07

	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.	2007.
HE Rama	653,80	722,90	455,00	570,00	674,98	729,26	864,64	467,03
CHE Čapljina	121,65	283,18	117,00	162,00	327,20	317,59	331,68	111,24
HE Mostar	181,13	197,34	199,00	200,00	257,10	239,02	242,47	193,33
HE Jajce I	197,95	226,81	229,00	163,00	241,48	240,63	229,07	170,90
HE Jajce II	152,63	170,31	173,00	137,00	161,00	173,65	161,70	141,79
HE Peć Mlini	0	0	0	0	6,89	68,53	55,22	39,79
UKUPNO	1307,17	1600,54	1173,00	1232,00	1668,65	1768,69	1884,79	1124,07

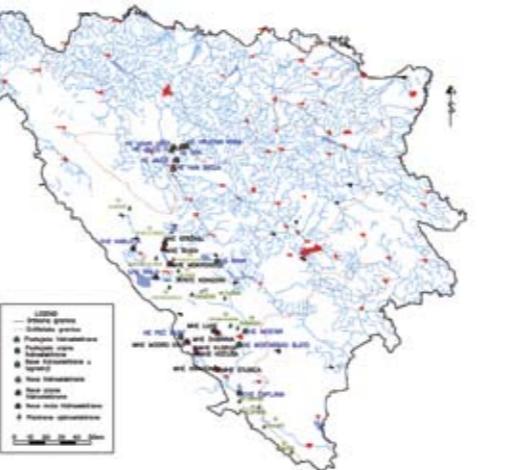

RAZVOJNI PROJEKTI

Misija i vizija razvoja Elektroprivrede HZ Herceg Bosne podrazumijevaju: dostupnost energetskih resursa koje je Bog obilato podario ovim prostorima za ljudske potrebe, održive odgovore na globalne izazove, osiguranje stabilnih energetskih izvora te osiguranje vlastite perspektive i boljatka za ove prostore uz očuvanje okoliša još su jednom potvrđene kao ispravne usvajanjem „INTEGRALNE STUDIJE RAZVOJA JP EP HZ H-B d.d. MOSTAR 2006.-2010. g. S PROJEKCIJOM NA 2020. g.“ kao i „STUDIJOM ENERGETSKOG SEKTORA U BiH“ koja je u završnoj fazi izrade.

Sukladno tim studijama, nastavljamo rad na razvojnim projektima kao što su: energetsко korištenje potencijala energije vjetra, energetsko korištenje vodnih resursa i Rudnik i termoelektrana Kongora pregledno danim na slici 1. Pored toga vršimo pripreme za projekt korištenja solarne energije a svakako trebamo razmotriti mjesto i ulogu Elektroprivrede HZ Herceg Bosna u projektima plinofikacije ovih prostora.

Slika 1. Pregledna karta rasporeda postojećih i planiranih proizvodnih objekata.

Proizvodnja električne energije

Niz projektnih aktivnosti Sektora za razvoj možemo svesti na:

1. Energetsko korištenje potencijala energije vjetra,
2. Energetsko korištenje vodnih resursa,
3. RiTE Kongora – nastavak istraživanja,
4. GIS Projekt.

1. ENERGETSKO KORIŠTENJE VJETRA

Nakon aktivnosti istraživanja i razvoja koje su započele 2004. godine, tri projekta vjetroelektrana spremna su za realizaciju. To su VE Borova glava – Livno (26 vjetroturbina x 2 MW), VE Mesihovina – Tomislavgrad (22 x 2 MW) i Velika vlajna – Mostar (16 x 2 MW). Očekivana proizvodnja ovih VE je 370 GWh/god. Za te tri vjetroelektrane proveden je natječajni postupak za izradu glavnog projekta te dana preporuka povjerenstva za odabir projektna. Tri sljedeća projekta su VE Mokronoge, VE Srđani i VE Planinica. Uz to, mjerena vjetra provode se na 15 mjernih postaja od Ivanjice na jugoistoku do Livna na sjeverozapadu. Mjerni podaci redovito se obrađuju i analiziraju, i sukladno mogućnostima realizirat će se projekt.

U tijeku je ishodjenje potrebnih dozvola od odgovarajućih vlasti i institucija (opcine, Elektroprivredos BH i slično). KfW banka financira izradbu Studiju procjene utjecaja na okoliš za prve tri vjetroelektrane. Zaključen je sporazum između SR Njemačke i BiH, a KfW banka će financirati izgradnju prve vjetroelektrane s mogućnošću daljeg sudjelovanja u realizaciji projekata. Slični aranžmani dogovaraju se s drugim potencijalnim finansijerima, prije svega s Europskom investicijskom bankom (EIB), zatim EBRD, WB... Postoje brojni potencijalni investitori koji su zainteresirani za realizaciju ovih projekata u suradnji s Elektroprivredom HZ Herceg Bosna.

2. ENERGETSKO KORIŠTENJE VODNIH RESURSA

Riječ je o projektima istraživanja i razvoja malih (MHE), crpnih (CHE) i konvencionalnih hidroelektrana (HE) na sливовима Tihaljina – Mlade – Trebižat, Lištica, Gornja Cetina i Vrbas. Predviđa se da bi ukupna instalirana snaga tih elektrana iznosila oko 187 MW. Projekti su u različitim fazama razvoja. Za projekte MHE Klokun i MHE Kočuša završene su studije izvodljivosti, a za MHE Dubrava i MHE Luke izrađene su studije alternativa. Proveden je natječajni postupak za izradu fizibilnosti studije MHE Kravice i MHE Stubica te dana preporuka povjerenstva za odabir projektanta. Na Slivu rijeke Vrbas završene su predstudije izvodljivosti HE Han Skela i HE na Ugru.

Opis proizvodnih objekata s pripadajućim grafičkim prilozima te popisom raspoložive dokumentacije JP EPHZHB za slivove T-M-Ti i Lištica dan je u dokumentu "Vodoprivredni uvjeti za izgradnju malih hidroelektrana: sлив T-M-T i sлив r. Lištica-Podloge", Sektor za razvoj, siječanj 2007.god. dok je je prijedlog Vodoprivrednih uvjeta za sлив Gornja Cetina dan u dokumentu "Vodoprivredni uvjeti za izgradnju hidroelektrana: sлив Gornja Cetina-Podloge", lipanj 2007.god. Ovdje navedeni prijedlozi vodoprivrednih uvjeta upravljeni su resornim ministarstvima i JP „Za vodno područje sливова Jadranског мора“ d.d. Mostar na odobrenje.

Europska banka za rekonstrukciju i razvoj (EBRD), u bliskoj je suradnji s predstavnicima ministarstava, regulatora električne energije, elektroprivrednim poduzećima,... provela postupak nadmetanja potpisala Ugovor s konzultantskom kućom SNC-Lavalin International Inc, Montreal, Canada za izradu Studije "Strategic Environmental Assessment of Trebizat and Cetina River Basins" koja će biti izrađena sukladno EU direktivama (Directive 2001/42/EC) i pratećoj dokumentaciji. Naše je poduzeće u ovom natječaju pružalo tehničku i administrativnu podršku. Studija treba biti završena do travnja 2009. god. To su preduvjeti za realizaciju projekata korištenja vodnih resursa.

3. RUDNIK I TERMOMELEKTRANA KONGORA

Na području Kongore u Duvanjskom polju prisutne su velike zalihe nisko-kaloričnoga ugljena. Prva konkretna istraživanja izrađena su 1956. i 1957. god., zatim u razdoblju 1975. – 1978. god. kada je izrađena glavnina ovih prethodnih istražnih radova, te izrađene odgovarajuće studije i elaborati. Temeljem ovih podloga, a s naglašenim načelima zaštite okoliša, Elektroprivreda HZ Herceg Bosne je 1997. godine dala projektni zadatak za izradu predizvedbene studije – Integralni projekt Rudnika i Termoelektrane "Kongora" koju je izradio Rheinbraun Enginering und Wasser GmbH Köln Njemačka, lipnja 1998. godine. Studija je pokazala da je moguće u uvjetima ugljenog ležišta "Kongora" izvršiti otkopavanje energetskog ugljena kao goriva za termoelektranu snage preko 550MW u trajanju preko 40 godina.

JP Elektroprivreda HZ Herceg Bosne d.d. Mostar osigurala je potrebna sredstva kako bi nastavila sveobuhvatna istraživanja na ovom lokalitetu u cilju preciznoga utvrđivanja kvantiteta i kvaliteta ugljenog potencijala, te druga istraživanja za potrebe R i TE Kongora. Radovi su obavljeni sukladno Projektu detaljnih geoloških doistraživanja ležišta lignita Kongora kod Tomislavgrada (Rudarsko-geološko-građevinski fakultet Univerziteta u Tuzli 2006.god.), a prema odobrenju Ministarstva gospodarstva Hercegbosanske županije (Rješenju br. 05-05-186/07 od 14.3.2007. god.) a uključuju: istražna bušenja sa jezgrovanjem i izrada istražnih raskopa; laboratorijska ispitivanja ugljena i izradu Elaborata o kakvoći ugljena; laboratorijska ispitivanja fizičko – mehaničkih značajki ugljena i pratećih naslaga s izradom geomehaničkog elaborata; izradu Elaborata o klasifikaciji i kategorizaciji ležišta; hidrološka, meterološka i hidrogeološka istraživanja.

Istražno bušenje s jezgrovanjem i izrada istražnih raskopa

Istražno bušenje obavljeno je u razdoblju od kolovoza do studenoga 2007. god. Radove je obavila PU GEOMARIĆ-GEOTEHNIKA 94 Mostar. Izrađeno je ukupno 49 bušotina s ukupnim probušenjem od 6.039,50 m (Slika 2). Mreža novoizrađenih bušotina je uklopljena u mrežu postojećih bušotina. Ukupno je izbušeno 80 istražnih bušotina s probušenjem od 11.519,38 m.

Slika 2. Detalj jezgre i bušači stroj

LABORATORIJSKA ISPITIVANJA UGLJENA

Ispitivanja kakvoće ugljena obavljana su paralelno s izvođenjem radova istražnog bušenja. Analize je izvršilo poduzeće INSPEKT RGH Sarajevo, a također su izvršene kontrolne analize pojedinih parametara u laboratoriju TE-TOL Ljubljana. Izvršena su obimna laboratorijska ispitivanja po sljedećim parametrima: Tehnička (imedijatna) analiza ugljena (tablica 1), Elementarni sastav ugljena, Temperatura paljenja ugljena, Sadržaj karbonata u

ugljenu, Petrografska ispitivanja ugljena, Meljivost ugljena, Elementarni sastav pepela (tablica 2), Temperatura topivosti pepela, Mineraloško-petrološka ispitivanja pratećih sedimenata, Radioaktivnost pepela u ugljenu, Paleontološka ispitivanja, Zapreminska i specifična težina ugljena.

U nastavku su prikazani svodni rezultati nekih analiza za pojedine ugljene slojeve odnosno ležište u cjelini:

Ponderirane vrijednost ugljena za bilančne rezerve

Oznaka SLOJA	Udio u ukupnom ležištu (%)	Koefficijent udjela	Gv	Hv	Uv	Pepeo	Volatili	Sagorive	Koks	Cfix	GTV	DTV	S ukupno	S pepeo	S gorivi
GLAVNI SLOJ	51,77	0,5177	26,01	7,76	35,47	23,12	24,68	39,49	34,45	18,73	9519	8214	0,99	0,50	0,37
MEDU SLOJ	5,52	0,0552	25,83	5,91	31,75	28,66	20,14	32,46	40,99	12,33	7194	6061	1,00	0,54	0,49
KROVNI SLOJ	42,71	0,4271	26,13	6,46	33,28	28,20	21,47	33,46	40,29	12,02	7855	6632	1,59	0,62	0,94
PONDERIRANE VRIJEDNOSTI			26,05	7,10	34,33	25,60	23,06	36,53	37,30	15,51	8680	7420	1,25	0,55	0,62

Ponderirane vrijednost kemijskoga sastava pepela za bilančne rezerve

Oznaka SLOJA	Udio u ukupnom ležištu (%)	Koeficijent udjela	SiO ₂ %	Fe ₂ O ₃ %	Al ₂ O ₃ %	CaO %	MgO %	SO ₃ %	TiO ₂ %	Na ₂ O %	K ₂ O %	P ₂ O ₅ %	Koeficijent kiselosti
GLAVNI SLOJ	51,77	0,5177	38,00	9,02	27,76	13,27	1,73	7,19	1,10	0,16	1,27	0,14	2,495
MEĐU SLOJ	5,52	0,0552	48,12	8,04	28,94	5,76	1,97	3,77	1,09	0,18	1,68	0,13	4,207
KROVNI SLOJ	42,71	0,4271	43,81	9,19	28,53	7,32	2,35	5,67	1,06	0,15	1,35	0,13	3,401
PONDERIRANE VRIJEDNOSTI			41,04	9,04	28,15	10,31	2,01	6,35	1,08	0,16	1,33	0,14	2,976

PRORAČUN REZERVI

Na temelju dosadašnjih istraživanja i proučavanja, ležište lignita „Kongora“ je, prema geološkoj složenosti uvršteno u prvu grupu, a prema promjenjivosti slojeva ugljena, uvršteno u treću podgrupu ležišta ugljena. Prostor

unutar granica eksploatacijskoga polja je 75 % istražen do razine Bilančnih rezervi (A,B i C1) kategorije prema važećem pravilniku.

Rekapitulacija rezervi prikazana je u sljedećoj tablici:

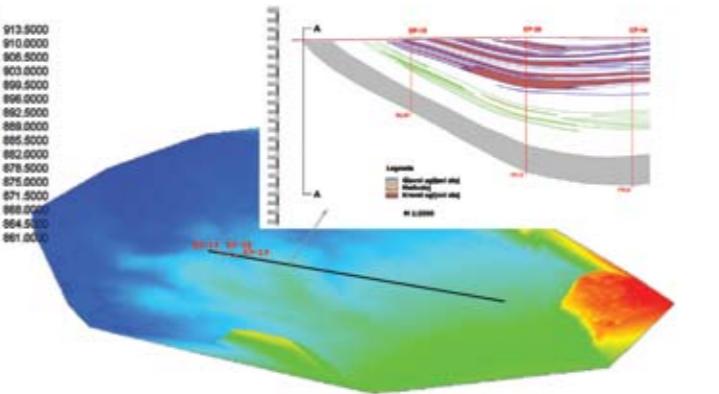
Geološke rezerve po klasama i kategorijama u tonama

KLASA	BILANČNE REZERVE A+B+C1					POTENCIJALNE	GEOLOŠKE
	A	B	A+B	C1	A+B+C1		
GLAVNI SLOJ	8.584.721	68.244.825	76.829.546	10.701.150	87.530.696	29.530.016	117.060.712
MEĐUSLOJ	756.318	7.120.383	7.876.701	1.457.449	9.334.150	2.151.615	11.485.765
KROVINSKI SLOJ	3.864.097	58.437.818	62.301.915	9.905.124	72.207.039	24.624.669	96.831.708
UKUPNO	13.205.137	133.803.026	147.008.162	22.063.722	169.071.885	56.306.299	225.378.185

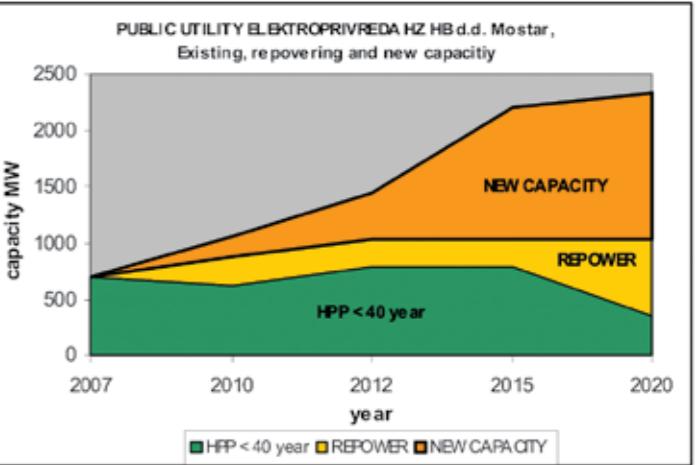
Rezultati ispitivanja geomehaničkih i hidrogeoloških istraživanja upućuju na to da se radi o sredini pogodnoj za površinsku eksploataciju uz primjenu najnovijih tehnoloških rješenja. Provedenim istraživanjima bitno su dopunjena prethodna istraživanja. Dobiveni rezultati potvrđuju pretpostavke, odnosno u nekim bitnim parametrima povoljniji su od pretpostavljenih (ponderirana DTV, ukupni sumpor i ukupne bilančne rezerve) čime se se omogućava nastavak izrade projektne i studijske dokumentacije za R i TE Kongora.

4. GIS PROJEKT

Izvršena je vektorizacija službenih katastarskih planova i karata M 1:2500 i 5000 za projekte RiTE Kongora, MHE Kravice i MHE Stubica, te je uz navedeno za projekt RiTE Kongora izrađena baza podataka prava služnosti na istražnom prostoru slijedom čega su ishođena odobrenja od nositelja prava služnosti katastarskih čestica na istražnom području ležišta „Kongora“. Izrađen je 3D modela ležišta (slika 3) za izračun prosječne vrijednosti: DTV-A, vlage, debljine i apsolutnih kota zalihevanja glavnog, međusloja i krovnoga ugljenog sloja i iscrtavanje izolinija u CAD-u za sve ovdje navedene parametre.

Slika 3. 3D model i isječak obračunskog profila na ležištu Kongora

DISTRIBUCIJA

DISTRIBUCIJSKI KAPACITETI

U tijeku 2007. godine realizacija je investicijskih ulaganja iz vlastitih sredstava ostvarena s 44,4 %.

Ovakav stupanj realizacije investicija rezultat je :

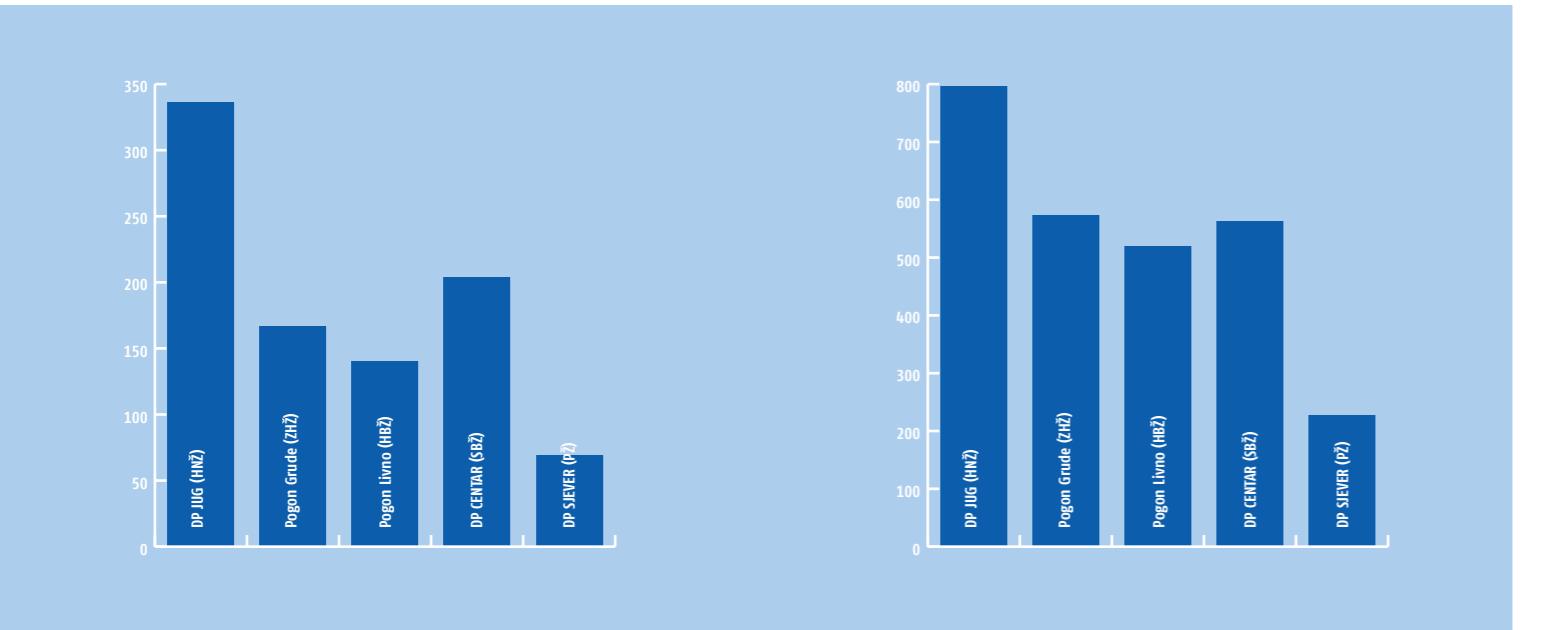
- Financijske situacije u Društvu, temeljem čega je Uprava morala donijeti odluku o investiranju samo započetih objekata i nužnih ulaganja zbog elektroenergetskog sustava,
- Objektivnih okolnosti za realizaciju kapitalnih investicija,
- Neriješenih imovinsko-pravnih odnosa za TS 35/10 KV Blidinje – 1.300.000 KM
- Nemogućnosti kupovine poslovnoga prostora na lokaciji Rudnik – 1.000.000 KM

Za dio novih investicijskih ulaganja iz vlastitih sredstava pripremljena je samo tenderska dokumentacija i tijekom 2007 g. započela procedura nabava – u iznosu oko 4.000.000 KM.

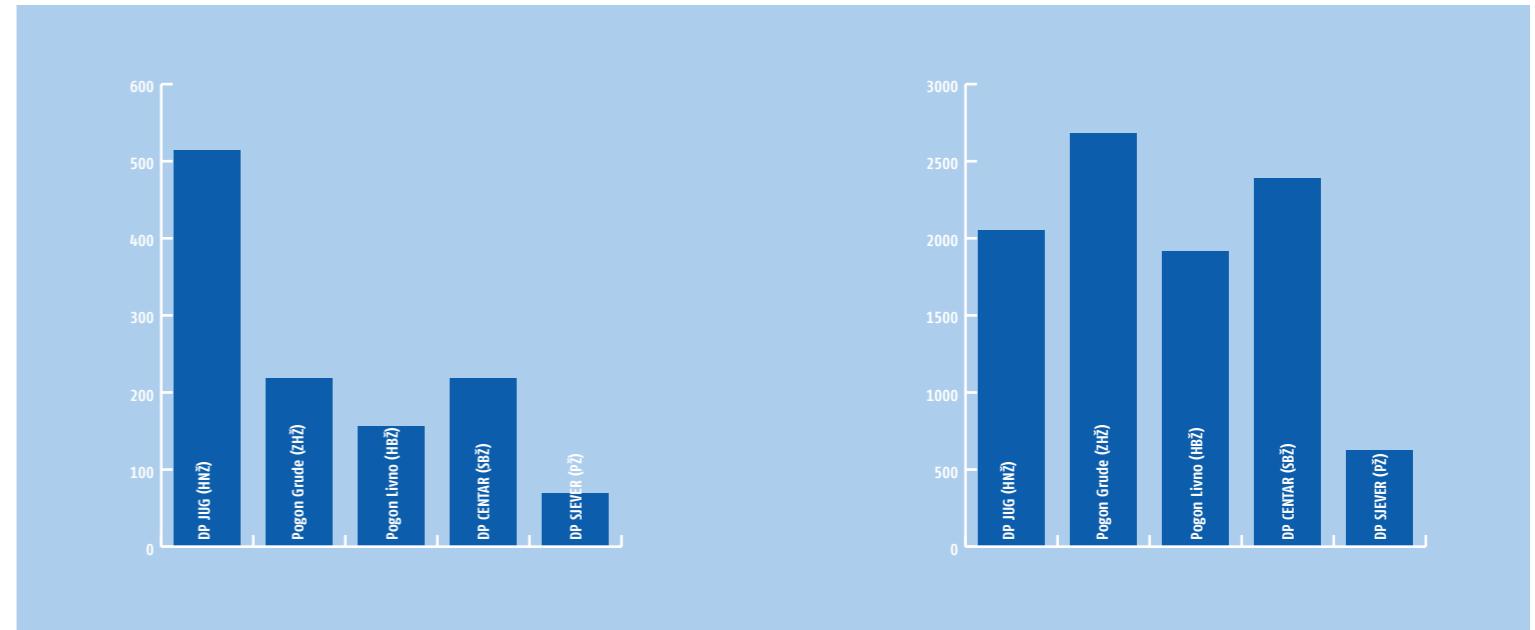
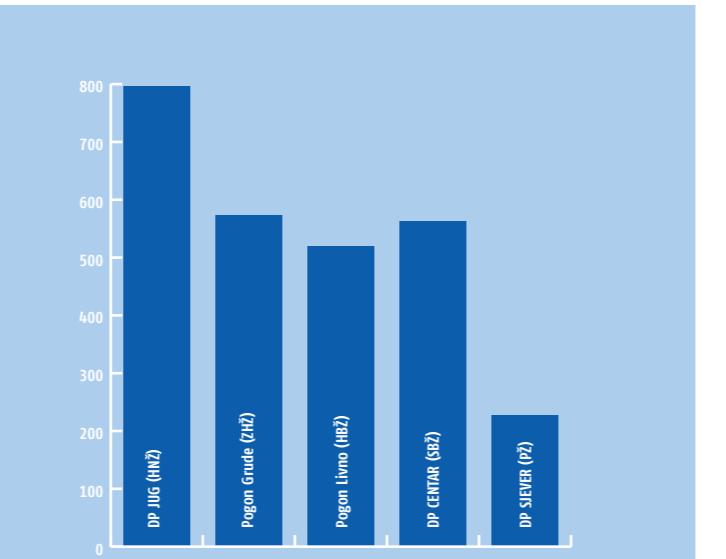
Ostatak investicijskih ulaganja prebačen je za plan u 2008. godini.

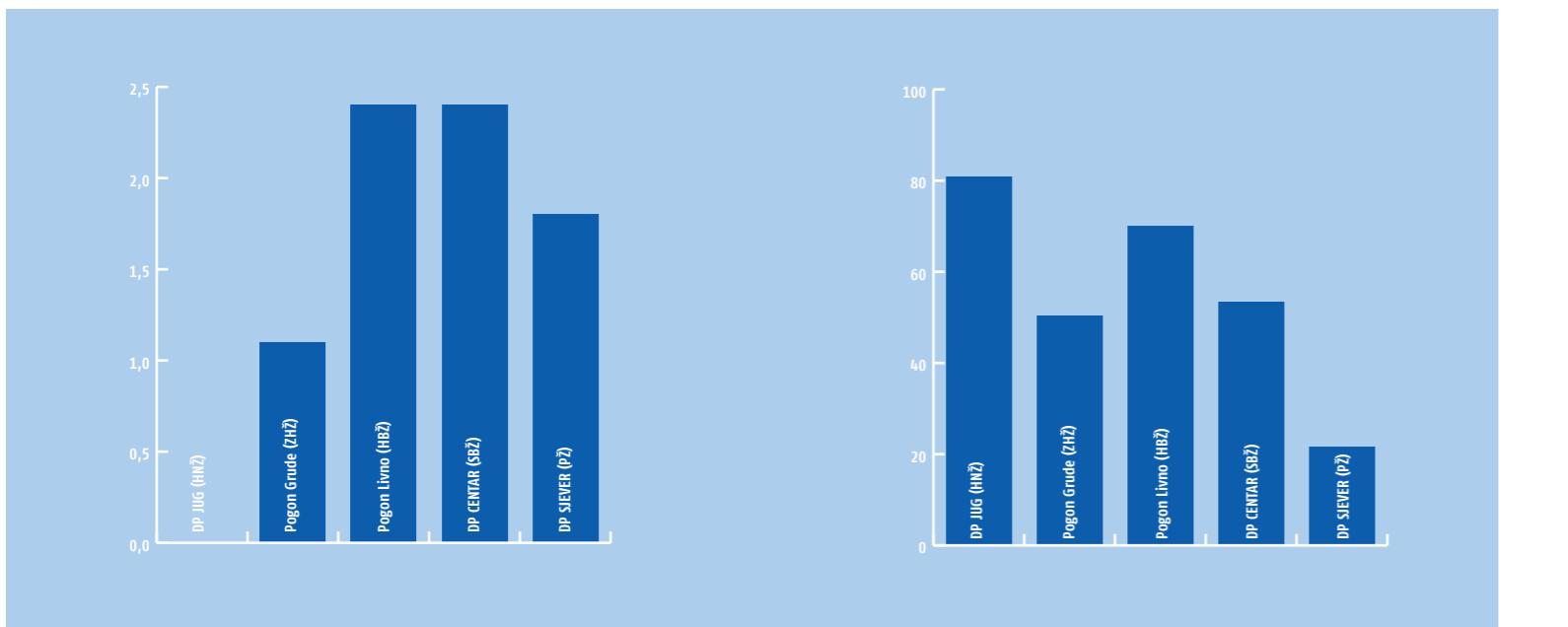

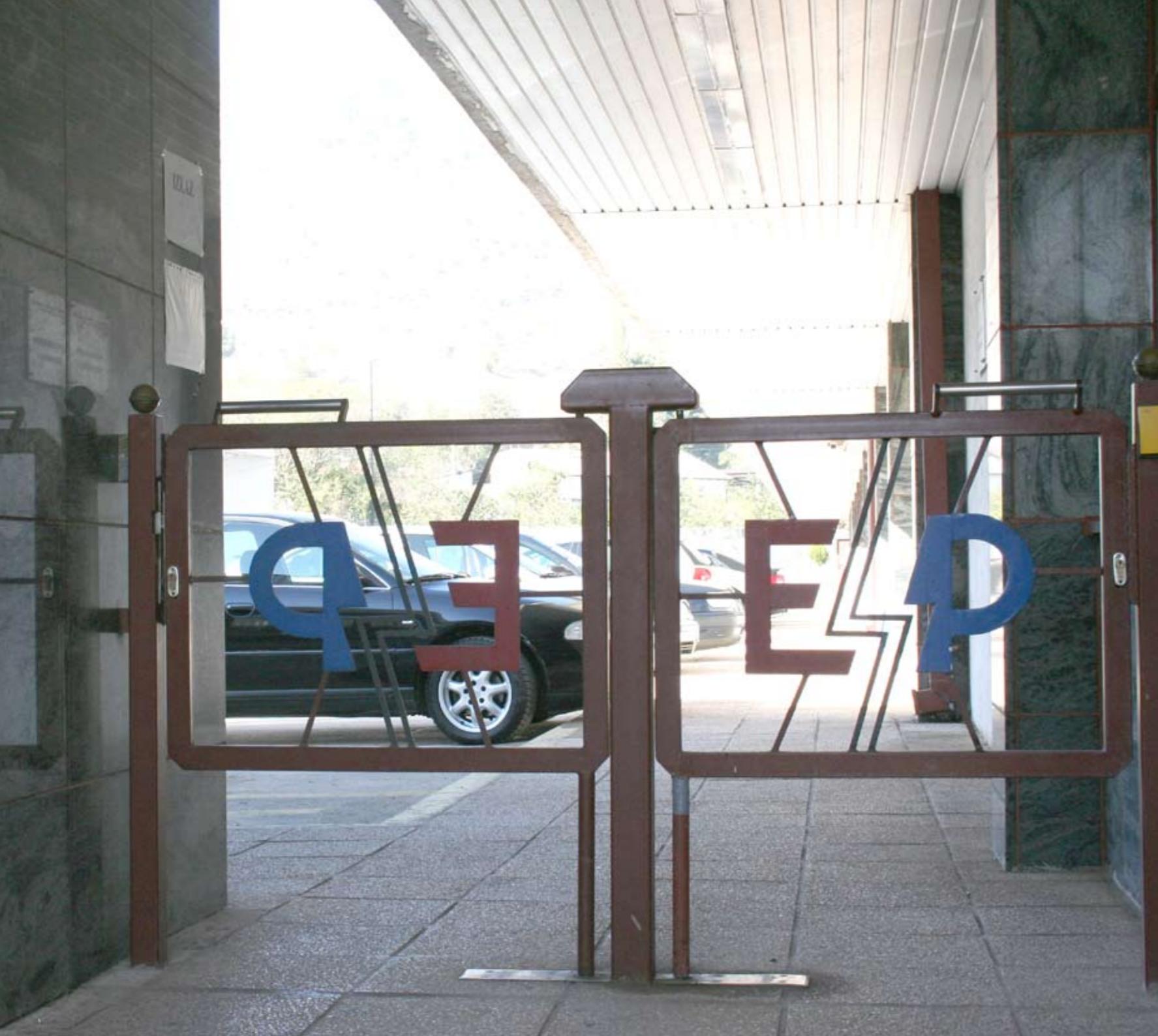
KAPACITET MREŽE U VLASNIŠTVU DEE 2007. g.	broj TS-a 35/10(20) kV	dužina KB-a 35 kV	dužina DV-a 35 kV	broj TS-a 10(20)/0,4 kV	dužina podzemne mreže 10,20 i 0,4 kV	dužina zračne mreže 10,20 i 0,4 kV	instalirana snaga	preuzimanje energije na distrib. razini	realizacija investicijskih ulaganja
organizacioni dio	kom	km	km	kom	km	km	MVA	MWh	KM
DP JUG - područje (HNŽ)	4	0	80,9	797	514	2.055	336	477.333	9.906.900
Pogon Grude (ZHŽ)	0	1,1	50,4	573	219	2.680	167	282.230	4.815.900
Pogon Livno (HBŽ)	3	2,4	70,1	520	156	1.914	140	156.627	5.421.800
ukupno DP JUG	7	3,5	201,4	1890	889	6649	643	916.190	20.144.600
ukupno DP CENTAR	3	2,4	53,4	563	219	2.393	204	287.944	4.284.810
ukupno DP SJEVER	2	1,8	21,7	227	70	628	69	98.106	2.810.590
ukupno DISTRIBUCIJA	12	7,7	276,5	2.680	1.178	9.670	916	1.302.240	27.240.000

DISTRIBUCIJA	instalirana snaga (MVA)
DP JUG (HNŽ)	336
Pogon Grude (ZHŽ)	167
Pogon Livno (HBŽ)	140
DP CENTAR (SBŽ)	204
DP SJEVER (PŽ)	69
ukupno	916

OPSKBA

UVOD

Temeljni organizacijski dijelovi opskrbe električnom energijom su:

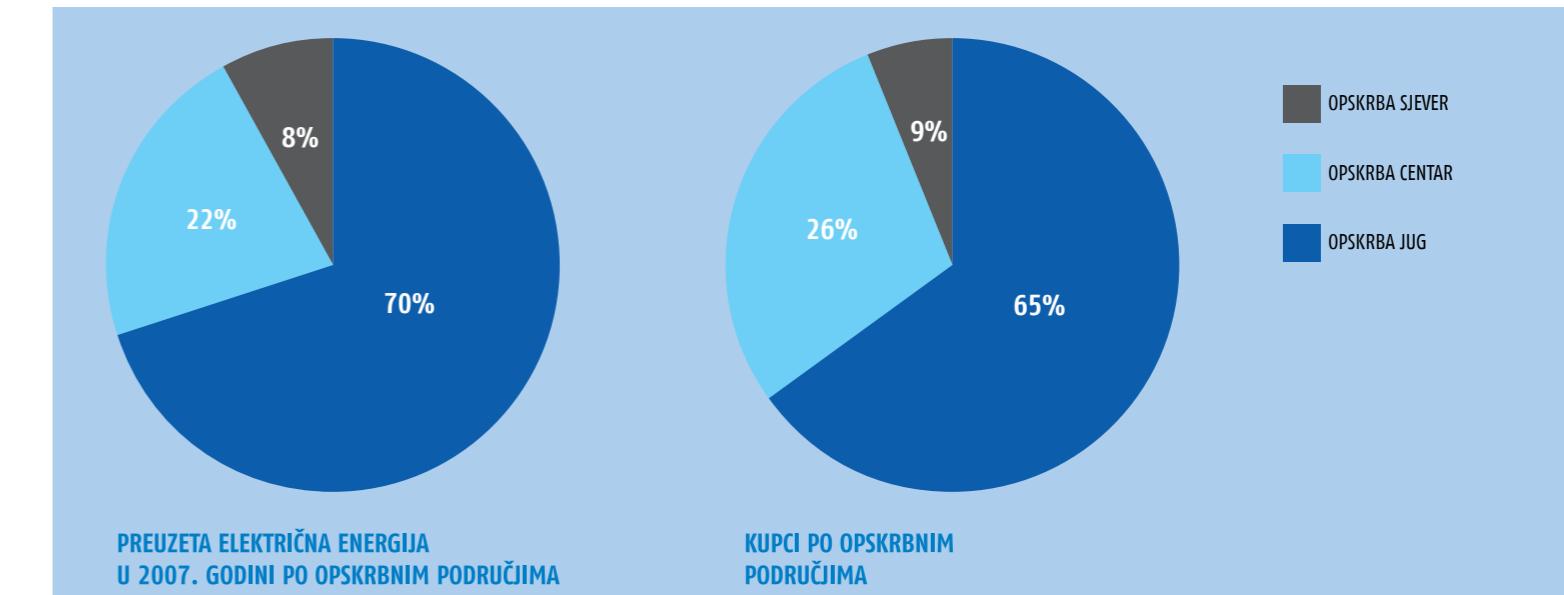
1. Ured opskrbe
2. Opskrbno područje JUG
3. Opskrbno područje CENTAR
4. Opskrbno područje SJEVER

Opskrbna područja sastavljena su od sektora/službi i poslovnica /radnih jedinica u kojima se odvija neposredni odnos s kupcima.

Uposlenici Opškrbe se brinu o urednoj opškrbi i naplati električne energije od kupaca. Na dan 31.12. 2007. godine Opškrba električnom energijom opskrbljivala je 181.853 aktivna kupca.

STRUKTURA UKUPNOG BROJA KUPACA NA 31.12.2007.:

KATEGORIJA	BROJ KUPACA
110 KV	3
35 KV	3
10 KV	111
KUĆANSTVA	166.777
OSTALA POTROŠNJA	14.636
JAVNA RASVJETA	1.323
UKUPNO	181.853

Opškrba električnom energijom

REZULTATI RADA I PROVEDENE AKTIVNOSTI U 2007. GODINI

Kao i sve ostale organizacijske dijelove i rad Opskrbe električnom energijom u 2007. godini najvećim djelom obilježile su neracionalne Odluke FERK-a pri donošenju novih tarifnih stavova. Ove odluke imale su nesagledive posljedice na poslovanje JP Elektroprivrede HZ Herceg Bosne. Nerazumijevanjem, te nepriznavanjem realnih i opravdanih troškova poslovanja, FERK je znatno umanjio prihod Društva, što se odrazilo i na ukupno poslovanje Društva u 2007. godini.

Međutim, Opskrba električnom energijom i u 2007. godini bilježi kontinuirani rastući trend stupnja naplate i opadajući trend stupnja gubitaka.

STUPANJ NAPLATE OD FAKTURIRANE ENERGIJE KUPACIMA NA DISTRIBUTIVNOM NAPONU:

- Opskrbnom području JUG 97,38%
- Opskrbnom području CENTAR 99,65%
- Opskrbnom području SJEVER 100,88 %

GUBICI NA DISTRIBUTIVNOJ MREŽI IZNOSILI SU:

- Opskrbno područje JUG 19,28%
- Opskrbno područje CENTAR 19,22%
- Opskrbno područje SJEVER 11,34%

PODNESENE TUŽBE RADI NAPLATE DUGA U 2007. GODINI:

- Opskrbno područje JUG 5.252
- Opskrbno područje CENTAR 993
- Opskrbno područje SJEVER 233

OBAVLJENE KONTROLE MJERNIH MJESTA KUPACA:

- Opskrbno područje JUG 32.943
- Opskrbno područje CENTAR 15.765
- Opskrbno područje SJEVER 3.902

U *Opskrbi električnom energijom* trenutačno se provode pilot projekti daljinskog očitavanja i upravljanja potrošnjom električne energije koji imaju za cilj pripremu poduzeća za tržišno natjecanje i ravnopravno konkuriranje drugim sudionicima na tržištu električne energije u BiH.

Osim preciznijeg mjerjenja, daljinskog očitanja i isključenja, detekcije krađe jedna od najvažnijih koristi ove tehnologije je mogućnost premeštanja potrošnje iz razdoblja vršnog opterećenja u drugo nevršno razdoblje. Na ovaj je način moguće uštedjeti na investicijama u proizvodne objekte za pokrivanje vrha i investicijama za povećanje kapaciteta mreža.

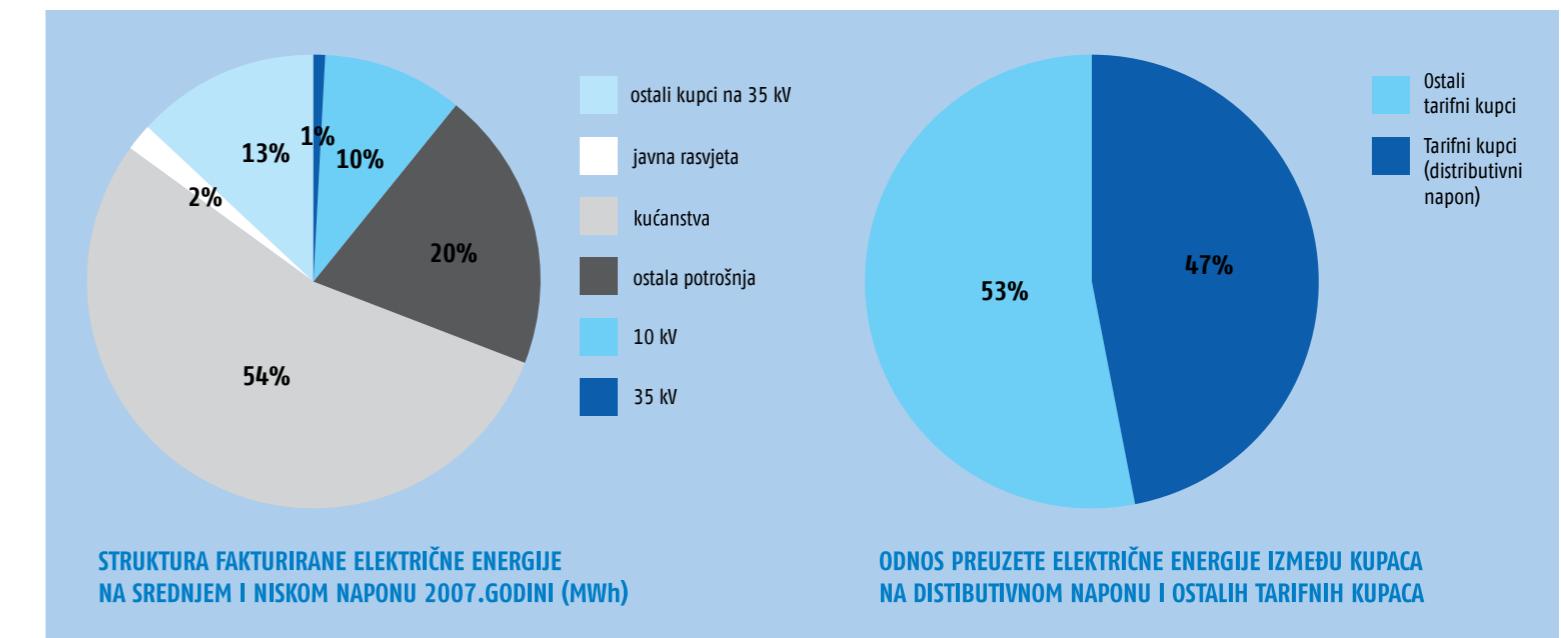
Sustav osim navedenih koristi za poduzeće pruža i koristi za kupca, kao što su obračun na osnovu stvarnog utroška, mogućnost uvođenja dodatnih tarifa, laku dostupnost informacijama o utrošku i dr.

Veoma važnu ulogu u ovakvim projektima bi trebala imati regulatorna tijela koja bi sukladno „Mapi puta za električnu energiju za Bosnu i Hercegovinu“ propisanoj od strane Vijeća ministara trebala inicirati modernizaciju rada elektroprivreda, a samim tim i osigurati preduvjete za brže uvođenje navedene tehnologije.

U sljedećem razdoblju unutar Društva potrebno je izraditi investicijsko-tehničku dokumentaciju za uvođenje daljinskog mjerjenja kojom bi se definirale tehničke karakteristike sustava i pripadajuće infrastrukture, te iznalašao optimalan način financiranja projekta.

DODATAK:

Proizvodnja hidroelektrana	1.124,07 GWh,
Kupoprodaja i razmjena:	1.728,41 GWh
Raspoloživa električna energija:	2.856,51 GWh
• Opskrba i ostali kupci na 35kV:	1.467,16 GWh
• Kupci na 110/220 kV:	1.338,03 GWh
• Crni rad CHE Čapljina:	10,86 GWh
• Gubici prijenosa	40,46 GWh

MAKSIMALNA (4.1.2007.) I MINIMALNA (1.10.2007.) DNEVNA POTROŠNJA U 2007. GODINI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
MAX	402	376	364	362	368	369	398	433	455	466	455	450	447	447	448	474	481	486	480	472	467	460	447	415
MIN	221	204	199	202	201	206	237	261	278	283	275	267	259	262	266	288	294	260	283	310	301	290	270	247

MAKSIMALNA I MINIMALNA SATNA POTROŠNJA PO MJESECIMA U 2007. GODINI

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
MAX	486	475	457	431	314	310	321	335	333	356	392	423
MIN	334	332	318	304	205	203	215	289	225	199	228	239

KARTA EES-a U BIH

